

IKERRÉGIÓK MAGYARORSZÁGON

MAGYARORSZÁG INNOVÁCIÓS TENGELE

KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ ÉS KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ

A KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ INNOVÁCIÓS STRATÉGIÁJA ÉS AKCIÓTERVE

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

2005. szeptember

Bevezetés

Az EU kritériumainak és az előírt módszertannak megfelelően a **Regionális Innovációs Stratégia**¹ kidolgozásának célja a kis- és középvállalkozások versenyképességének és innovativitásának a növelése, ami végső soron a vállalkozóknak az uniós piacon való sikeres szereplését segíti elő.

Az innováció ösztönzése terén az állam legfontosabb feladata az innováció-barát környezet feltételeinek minél szélesebb körű megteremtése és biztosítása, többek között offenzív gazdaságpolitikával, aktív iparpolitikával, színvonalas oktatással, fejlesztést ösztönző adórendszerrel, szellemi tulajdonjogok védelmének hatékony biztosításával, kedvező kamatozású hitelekkel valamint az innováció folyamatát segítő egyéb közvetlen és közvetett eszközökkel.

A Régió feladata, hogy a közeljövőben várhatóan bővülő források hatékony felhasználásával támogassa a KKV-k innovációs képességeinek és lehetőségeinek fejlesztését.

A Stratégia elkészítése során felhasználtuk a projekt keretében készült korábbi elő- és résztanulmányok megállapításait, a keresleti és kínálati oldalon végzett felmérések eredményeit, valamint a Régióval, illetve a KKV-k innovációjával foglalkozó korábban készült dolgozatokat, felméréseket és elemzéseket.

Összefoglaltuk a Közép-magyarországi régió legfontosabb jellemzőit, erősségeit, gyengeségeit, igyekeztünk vázolni a fejlődés várható trendjeit, hogy a KKV-k innovációs lehetőségeinek vizsgálata során tekintettel lehessünk arra a makro- és mikrokörnyezetre, ahol a vállalkozások élnek és dolgoznak.

A Közép-magyarországi régió innovációs stratégiáját a gazdaság különböző szereplői véleményeinek és javaslatainak figyelembevételével állítottuk össze, és többkörös egyeztetés (fókuszcsoportos megbeszélések, Tanácsadó Testületi, Irányító Bizottsági ülések stb.), illetve többszöri átdolgozás nyomán nyerte el jelenlegi formáját.

A Stratégiát a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács (KMRFT) Innovációs Albizottsága (RIAB) 2005. július 19-én vitatta meg. A RIAB úgy döntött, hogy a betervezett dokumentumhoz aktualizáló kiegészítést kell készíteni, és ezzel az anyaggal együtt kell azt elfogadásra betervezni a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács elé. A teljes Közép-Magyarországi Innovációs Stratégia az alábbi dokumentumokból áll: Vezetői összefoglaló, RIS, Kiegészítés a RIS-hez (és függeléke).

A jelen összefoglaló egységes szerkezetbe foglalva tartalmazza az aktualizált RIS stratégiai irányait, prioritásait és intézkedéseit, vagyis a 2004-ben elkészült Stratégiára építve a „Kiegészítés” ajánlásait is figyelembe véve készült.

---

¹ A **Közép-magyarországi régió Regionális Innovációs Stratégiájának** kidolgozására az Ikerrégiók Innovációs Stratégiája – Innovációs Tengely című projekt keretében került sor. 2001-ben a Közép-dunántúli és a Közép-magyarországi régió az olaszországi Umbria és a német Brandenburg régióval közösen elnyerte az Európai Unió 5. Kutatási, Technológia-fejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjának pályázatát **Regionális Innovációs Stratégia** (RIS) készítésére.

A Stratégia elkészítésének elvi alapjai

A Stratégia elvi alapjai, készítésének fő szempontjai a következők voltak:

- Alapozzon a projekt keretében végzett felmérések eredményeire, a Régió, illetve a keresleti és kínálati oldal SWOT analíziseire.
- Vegye figyelembe a Régióról a közelmúltban készült tanulmányokat, dokumentumokat, illeszkedjen a Régió 2001-2006 évre elfogadott fejlesztési stratégiájához és a 2004-2006 évi operatív programjához.
- A Stratégia az érintettekkel kialakított minél szélesebb körű konszenzuson alapuljon, ezért a stratégia egyeztetési változata fókuszcsoportos fórumokon kerüljön megvitatásra, és az ott elhangzott javaslatok is épüljenek be a stratégiába.
- A Stratégia illeszkedjen az Európai Unió strukturális politikájára, a Strukturális Alapok alapelveihez és célrendszeréhez, megkönnyítve ezzel a régió uniós forrásokhoz való hozzájutását.
- A Stratégia reális célokat tűzzön ki, hogy azok a 2004-2008 közötti, öt éves tervidőszakban jó eséllyel megvalósíthatók legyenek, azaz a terv reális erőforrások elérésével, felhasználásával számoljon.
- Vegye figyelembe a 2004 óta eltelt időszak változásait, hatásait és a Stratégia megvalósításának jelenlegi helyzetét.

A Stratégia felépítése

A stratégiai terv célrendszerének felépítése az elemzések eredményeit összegző SWOT analízis alapján megrajzolt problémafa szerkezetét tükrözi. Ez utóbbi alapján fogalmaztuk meg a célokat, s rajzoltuk meg a célok struktúráját, azaz a célfát.

A régió jövőképe (vízió) elérését a stratégiai terv céljának megvalósítása biztosíthatja. A problémafa csúcsain helyezkednek el a fő problémák. Az ezek által felvetett kérdésekre adnak választ a specifikus célok, a stratégia prioritásai.

A specifikus célok operatív célokra bonthatók tovább, melyek elérését a terv javasolt intézkedéseinek a végrehajtása teszi lehetővé.

Az intézkedések közül azok, melyek végrehajtását a terv három éven belül javasolja, az „Akcióterv” fejezetben kerülnek részletesebb kifejtésre.

A dokumentum utolsó fejezetében három kísérleti projekt megvalósítására teszünk javaslatot.

A Stratégia szerkezetét az aktualizáló kiegészítésekkel egységes szerkezetben az 1. ábra mutatja be.

A 2005. szeptemberében elkészült aktualizáló kiegészítés a Stratégia melléklete, a Stratégia e kiegészítéssel egységben értelmezendő.

VÍZIO

A Közép-magyarországi régió a magyarországi K+F és innováció integrátoraként a magyar tudástársadalom, az Európai Unió egyik meghatározó, folyamatosan fejlődő régiója

STRATÉGIAI CÉL

A Közép-magyarországi régió a jelentős infrastrukturális és emberi erőforrás fejlesztéseken keresztül, a térség kis- és középvállalatainak dinamikus fejlődését segítő társadalom-tudatos és innovációvezérelt magyar modell kidolgozásán és megvalósításán keresztül váljon a szűkebb és tágabb értelemben vett termék és technológiai innováció egyik jelentős európai központjává.

PRIORITÁSOK

A KKV-k működési feltételeinek javítása

A termék- és technológia fejlesztés ösztönzése

Az innovációs kultúra színvonalának emelése

INTÉZKEDÉSEK

- Interaktív, folyamatosan karbantartott vállalati információs rendszer kialakítása működtetése
- A multi- és transznacionális cégek igényeinek monitorozása és a többszintű folyamatos kommunikáció ösztönzése
- A tőkéhez, forgóeszközhöz jutás feltételeinek javítása
- A vállalkozások összefogásának ösztönzése (klaszterek és virtuális vállalatok)
- A „háztáji”, kevés eszközös bedolgozói körök szervezése
- Az ipari parkok és vállalkozási övezetek lehetőségeinek bővítése
- A különböző szintű beszállítói tevékenységek ösztönzése
- A vállalkozások európai beilleszkedésének segítése
- A keresleti és kínálati oldal humán erőforrás fejlesztése
- *Beszállítói és technológiai inkubátorok létrehozásának, s abban innovációs szolgáltatások biztosításának ösztönzése*
- *Magán, vagy PPP alapú magvető (seed) finanszírozási tőkealapok szervezésének ösztönzése*

- Korszerű termékfejlesztési módszerek bemutatása és terjesztése
- Korszerű technológiai központok létrehozása közösségi segítséggel
- Technológiai információs rendszerek kidolgozása és működtetése
- *Termékfejlesztési tevékenység ösztönzése*
- *Vállalati kutatóhelyek létrejöttének ösztönzése*
- *Technológia-intenzív vállalkozások létrejöttének ösztönzése*
- *A Régió innovációs profiljának meghatározása*

- A meglévő tapasztalatok szintetizálása és megismertetése a KKV-kal (best practice)
- Tanácsadási és oktatási projektek szervezése, támogatása
- Benchmarking módszerek terjesztése
- A minőség szemlélet és a korszerű vezetési módszerek terjesztése
- Az eddigi támogatási módszerek objektív értékelése és a tervezett támogatási projektek várható hatásának szimulálása
- Az innováció széles körű kommunikációja a felsőoktatásban résztvevők felé
- Az innováció széles körű kommunikációja a vállalkozói réteg és a társadalom számára
- *Az akadémiai és a vállalkozói szféra kapcsolatainak erősítése*

PILOT PROJEKTEK

- Termékfejlesztési konzorciumok kialakítása a KKV-k termékfejlesztése érdekében
- Kapcsolatrendszerek fejlesztése
- Magvető tőkealap létrehozása

1. ábra: A Stratégia szerkezete

A Regionális Innovációs Stratégia prioritásai

Prioritás_1: A KKV-k működési feltételének javítása

Cél

A prioritás célja a régió vállalkozásai működési feltételeinek javítása versenyképességük fokozása, folyamatos fejlődésük elősegítése érdekében.

Indoklás

Az elvégzett felmérések elemzése megerősítette azt az általános megállapítást, hogy a KKV-k működési feltételei gyengék. A vállalkozások nagyon kevés információval rendelkeznek környezetükről, kevés, a mindennapi tevékenységüket segítő, használható adatbázis létezik. Elő kell segíteni az információ-cserét, a kapcsolatépítést, képzésekkel, klaszterek szervezésével és más eszközökkel javítva a vállalkozások működési feltételeit.

Prioritás_2: Termék- és technológiafejlesztés

Cél

A prioritás célja, hogy növelve a kis- és középvállalkozások technológiai színvonalát és a berkeiken belül zajló, sikeres termékfejlesztési projektek számát, fokozza versenyképességüket, segítése elő folyamatos fejlődésüket.

Indoklás

A magyarországi termelő kis és középvállalkozások többsége olcsó bér munkát végez, vagy alacsony hozzáadott értékű végterméket állít elő. Igen kevés az új, nemzetközi viszonylatban is piacképes termék. Ahhoz, hogy a magyar vállalkozások fenn tudjanak maradni az EU csatlakozással felerősödött piaci versenyben, jelentősen több új terméket kell kifejleszteniük. A megvalósulás érdekében, számos tekintetben ösztönözni, támogatni kell a termék- és technológia-fejlesztési tevékenységet.

Prioritás_3: Az innovációs kultúra színvonalának emelése

Cél

A prioritás célja, hogy kommunikáció segítségével felhívja a figyelmet az innovációra, gondolatokat indítson az emberekben, amelyek még több új ötlethez vezetnek. Még fontosabb az, hogy az ötletekből sikeres innováció szülessen. Ezt a célt a prioritás az innovációs ismeretek oktatásában résztvevő kör kiszélesítésével, és az ismeretanyag elmélyítésével kívánja segíteni. Ezen keresztül hozzájárul a dokumentum által megjelölt átfogó célhoz: a „sok ötlet és kevés termék” országból a „tengernyi ötlet sok termék” országgá váláshoz.

Indoklás

A magyar gazdaság fejlődésével a bérszínvonal is emelkedett, így versenyképességünk egyik fő eleme csökkenőben van. A kreativitás, mint érték lehet az egyik versenyelőny, ami ezt kompenzálja. Ahhoz, hogy ezt megfelelően ki is tudjuk használni, az innováció a társadalom összes szereplője számára mindennapivá kell, hogy váljon. El kell terjeszteni azt a mentalitást, amivel mindenhol az új megoldásokat, lehetőségeket keressük. Ezért szükséges az innovációs kultúra terjesztése, színvonalának emelése.

Forrásallokációs terv - Az innovációs stratégia megvalósításához szükséges források ütemezését az alábbi táblázat mutatja (a számok millió Ft-ot jelölnek):

	Prioritások/Intézkedések	2005	2006	2007	2008	Összesen
I. Prioritás	A KKV-k működési feltételeink javítása	330	867	1443	530	3170
1.	Interaktív, folyamatosan karbantartott vállalati információs rendszer kialakítása és működtetése	0	30	20	20	70
2.	A multi- és transznacionális cégek igényeinek monitorozása, és a többszintű folyamatos kommunikáció ösztönzése	0	10	10	10	30
3.	A tőkéhez, forgóeszközhöz jutás feltételeinek javítása	20	100	150	200	470
4.	A vállalkozások összefogásának ösztönzése (klaszterek és virtuális vállalatok)	220	18	22	25	285
5.	A „háztáji”, kevés eszközös bedolgozói körök szervezése	0	15	15	0	30
6.	Az ipari parkok és vállalkozási övezetek lehetőségeinek bővítése	18	24	20	15	77
7.	A különböző szintű beszállítói tevékenységek ösztönzése	0	60	72	90	222
8.	A vállalkozások beilleszkedésének segítése, felkészítése az EU csatlakozásból eredő kihívások és lehetőségek kezelésére	25	0	0	0	25
9.	A keresleti és kínálati oldal humán erőforrás fejlesztése	27	30	34	40	131
10.	<i>Beszállítói és technológiai inkubátorok létrehozásának, s abban innovációs szolgáltatások biztosításának ösztönzése</i>	0	80	100	80	260
11.	<i>Magán, vagy PPP alapú magvető (seed) finanszírozási tőkealapok szervezésének ösztönzése</i>	20	500	1000	50	1570
II. Prioritás	A termék- és technológiafejlesztés ösztönzése	940	990	1090	1220	4240
1.	Korszerű termékfejlesztési módszerek bemutatása és terjesztése	310	120	130	150	710
2.	Korszerű technológiai központok létrehozása közösségi segítséggel	10	160	200	240	610
3.	Technológiai információs rendszerek kidolgozása és működtetése	10	80	100	110	300
4.	<i>Termékfejlesztési tevékenység ösztönzése</i>	480	320	350	370	1520
5.	<i>Vállalati kutatóhelyek létrejöttének ösztönzése</i>	80	160	180	200	620
6.	<i>Technológia-intenzív vállalkozások létrejöttének ösztönzése</i>	50	120	130	150	450
7.	<i>A Régió innovációs profiljának meghatározása</i>	0	30	0	0	30
III. Prioritás	Az innovációs kultúra színvonalának emelése	105	122	93	100	420
1.	A meglévő tapasztalatok szintetizálása és megismertetése a KKV-kal (best practice)	10	12	15	18	55
2.	Tanácsadási és oktatási projektek szervezése, támogatása.	20	30	25	20	95
3.	Benchmarking módszerek terjesztése	10	15	18	22	65
4.	A minőségi szemlélet és a korszerű vezetési módszerek terjesztése	10	14	0	0	24
5.	Az eddigi támogatási módszerek objektív értékelése, és a tervezett támogatási projektek várható hatásának szimulálása	5	0	0	0	5
6.	Az innováció széles körű kommunikációja a felsőoktatásban résztvevők felé	20	15	0	0	35
7.	Az innováció széles körű kommunikációja a vállalkozói réteg és a társadalom számára	20	23	25	30	98
8.	<i>Az akadémiai és a vállalkozói szféra kapcsolatainak erősítése</i>	10	13	10	10	43
	Összesen	1375	1979	2626	1850	7830